



REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za kulturo, znanost, šolstvo in šport

Številka: 010-02/15-4/1
Ljubljana, 7. 1. 2016

EPA 888-VII

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10, 6/14 in 26/15) sprejela

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih (Zmed-C) – druga obravnava

Komisija Državnega sveta za kulturo, znanost, šolstvo in šport je na 33. seji 7. 1. 2016 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o medijih (Zmed-C), ki ga je v obravnavo Državnemu zboru predložila Vlada.

Komisija predlog zakona **ne podpira**.

Predlog zakona opredeljuje obveznost oblikovanja pravil za komentiranje, skladno z evropsko sodno prakso v zvezi z ureditvijo komentiranja v medijih. Zakon nalaga izdajatelju obveznost oblikovanja pravil komentiranja in njihovo javno objavo. Komentar, neskladen s pravili, pa naj se umakne najpozneje v enem delovnem dnevu po prijavi. Glede na to, da nekateri spletni mediji takšno samoregulatorno prakso izvajajo že zdaj, bo ta rešitev poenotila ravnanje medijev, ki omogočajo komentiranje. Obenem naj bi rešitev omogočila samoregulacijo sovražnega oz. žaljivega govora na spletu. Zaradi neskladnosti z ustavo se po odločbi Ustavnega sodišča spreminja rok za vložitev zahteve za objavo popravka, in sicer v 30 dneh od dneva, ko je zainteresirana oseba izvedela za objavo obvestila, vendar najpozneje v treh mesecih od objave obvestila. Z novelo se dopolnjuje tudi obveznost predvajanja slovenske glasbe podnevi. Sprememba določa, da mora biti najmanj polovica deleža slovenske glasbe iz 86. člena (ta določa, da mora biti najmanj 20 odstotkov dnevno predvajane glasbe radijskega in televizijskega programa slovenska glasba oz. produkcije slovenskih ustvarjalcev in najmanj 40 odstotkov, ko gre za programe RTV Slovenija ter najmanj 25 odstotkov, ko gre za radijske in televizijske programe posebnega pomena) predvajana v dnevni oddajni čas med 6. in 22. uro. V tem času pa mora najmanj 70 odstotkov slovenske glasbe predstavljati glasba, izključno ali v večinskem delu izvajana v slovenskem jeziku, razen ko gre za radijske in televizijske programe, ki pretežno predvajajo instrumentalno glasbo. Ta obveznost pa ne velja za programe, namenjene madžarski in italijanski narodnostni skupnosti in za radijski program ARS. Predlog zakona še določa, da mora najmanj 25 odstotkov na novo opredeljenega deleža predvajane slovenske glasbe predstavljati glasba, prvič predvajana pred največ dvema letoma, pod pogojem, da je po podatkih iz evidence pristojnega Ministrstva za kulturo na voljo vsaj 100 skladb. Obveznost slovenskih glasbenih kvot v dnevni čas, t. j. v

čas največje poslušnosti radijskih programov, naj bi zagotovila večjo dostopnost slovenske glasbe in večjo odprtost medijev za predstavitev slovenske glasbene ustvarjalnosti. Ukrepi naj bi omogočali tudi vstop novi in mladi ter manj uveljavljeni glasbeni ustvarjalnosti v medijski prostor.

Komisija na podlagi razprave ugotavlja, da je v predlogu zakona največ nejasnosti glede vloge Agencije za komunikacijska omrežja in storitve (AKOS) pri nadzoru nad izvajanjem zakona glede radijskih in televizijskih programov posebnega pomena, programskih zahtev ter radijske in televizijske dejavnosti. Po novem naj bi se inšpekcijski in prekrškovni nadzor nad izvajanjem teh določb prenesel na AKOS. V vseh ostalih primerih pa bo nadzor še naprej opravljalo pristojno ministrstvo oz. Inšpektorat za kulturo in medije. Novela obenem natančneje določa pristojnosti in postopek izrekanja inšpekcijskih ukrepov AKOS. Komisija opozarja, da po predlaganih nadzornih pooblastilih nadzor ne more biti učinkovit, saj AKOS ne bo mogel odrediti odprave nepravilnosti in pomanjkljivosti izdajatelja, sporno naj bi bilo tudi omejevanje inšpektorskega dela pri stopnjevanju sankcioniranja, pri čemer gre za nesorazmernost sankcij v primerjavi s kršitvami, in določanja rokov za njihovo odpravo. Pri presojanju objektivnih okoliščin, ki niso na strani izdajatelja, bo lahko prišlo tudi do dolgotrajnih sodnih postopkov.

Komisija je izpostavila problematiko t. i. slovenskih glasbenih kvot in namen predlagatelja, da s tem ukrepom zaščiti slovenski jezik in glasbeno produkcijo v slovenskem jeziku. Opozorila je, da se s tako rešitvijo posega v ustavno zagotovljeno pravico do izražanja in avtonomijo uredništev. Obenem komisija opozarja na to, ali je vzpostavitev evidence slovenskih glasbenih del, prvič predvajanih pred največ dvema letoma, pri pristojnem ministrstvu v praksi sploh uresničljiva, zlasti pa se postavlja vprašanje, kdo, če sploh, bo pristojen za oceno kakovosti glasbenih del in njegovih izdajateljev. Ob tem komisija načeloma sicer podpira večji delež slovenske glasbe v medijih, po drugi strani pa poudarja, da bi morala nacionalna RTV omogočiti več slovenskih vsebin tudi na drugih področjih, kot npr. s prenosi slovenskih športnih dogodkov.

Sodelujoči so v razpravi opozorili na nesistemski pristop k strateški ureditvi medijske krajine, saj je veljavni zakon zastarel in med drugim ne sledi digitalizirani posodobitvi medijskih storitev. Komisija opozarja na večletno odsotnost strategije razvoja radijskih in televizijskih programov, ki naj bi imela že nekaj osnutkov, s katerimi sta seznanjeni tako pristojno Ministrstvo za kulturo kot Svet za radiodifuzijo, ki pa naj ne bi s predlogi soglašal. Letos naj bi nastal nov predlog, ki bo podprt s široko javno strokovno razpravo, na sprejeti strategiji pa naj bi nastala nova medijska zakonodaja.

Komisija ugotavlja, da predlog zakona ni usklajen med vsemi zainteresiranimi deležniki oz. pristojnimi za njegovo uresničevanje in nadzor. Ocenjuje, da so nekatere rešitve oz. zakonska določila nedorečena in vprašljiva glede sorazmernosti delovanja medijev, avtonomije urednikov in avtorjev, svobode izražanja tako medijskih akterjev kot poslušalcev in z vidika poseganja v svobodno gospodarsko pobudo. Komisija od predlagatelja pričakuje ponoven razmislek o ustreznosti zakonske vsebine z vidika njegove uresničitve in nadzora ter že na začetku oblikovanja vsebine omogoči sodelovanje vseh deležnikov, ki jim zakon nalaga pristojnosti in obveznosti.

* * *

Za poročevalca je določen član komisije Tomaž Horvat, mag. prava.

Mag. Damijana Zelnik, l.r.
sekretarka

Branimir Štrukelj, l.r.
podpredsednik